

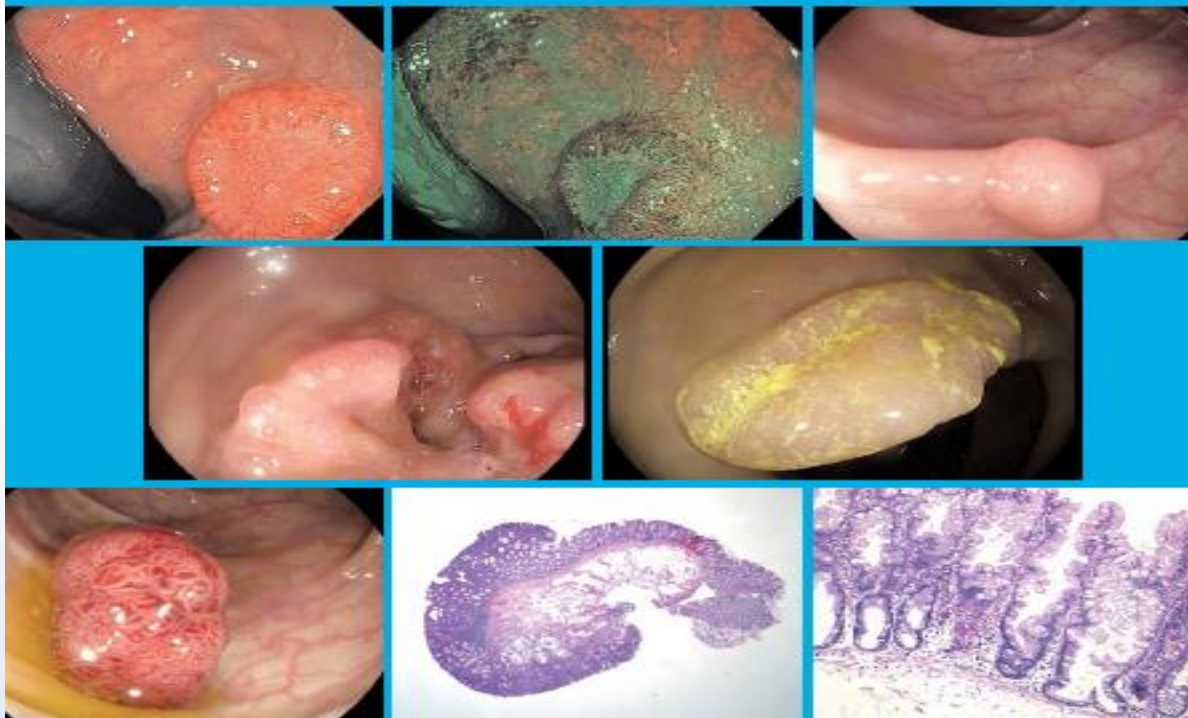
Slovenske smernice za presejanje raka na debelem črevesu in danki

prof. dr. Bojan Tepeš, dr med, FEBGH

Abakus medico, Diagnostični center Rogaška,

SMERNICE PROGRAMA SVIT

SLOVENSKE SMERNICE ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI
PRESEJANJA RAKA DEBELEGA ČREVEVA IN DANKE

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Svit

Vsebina

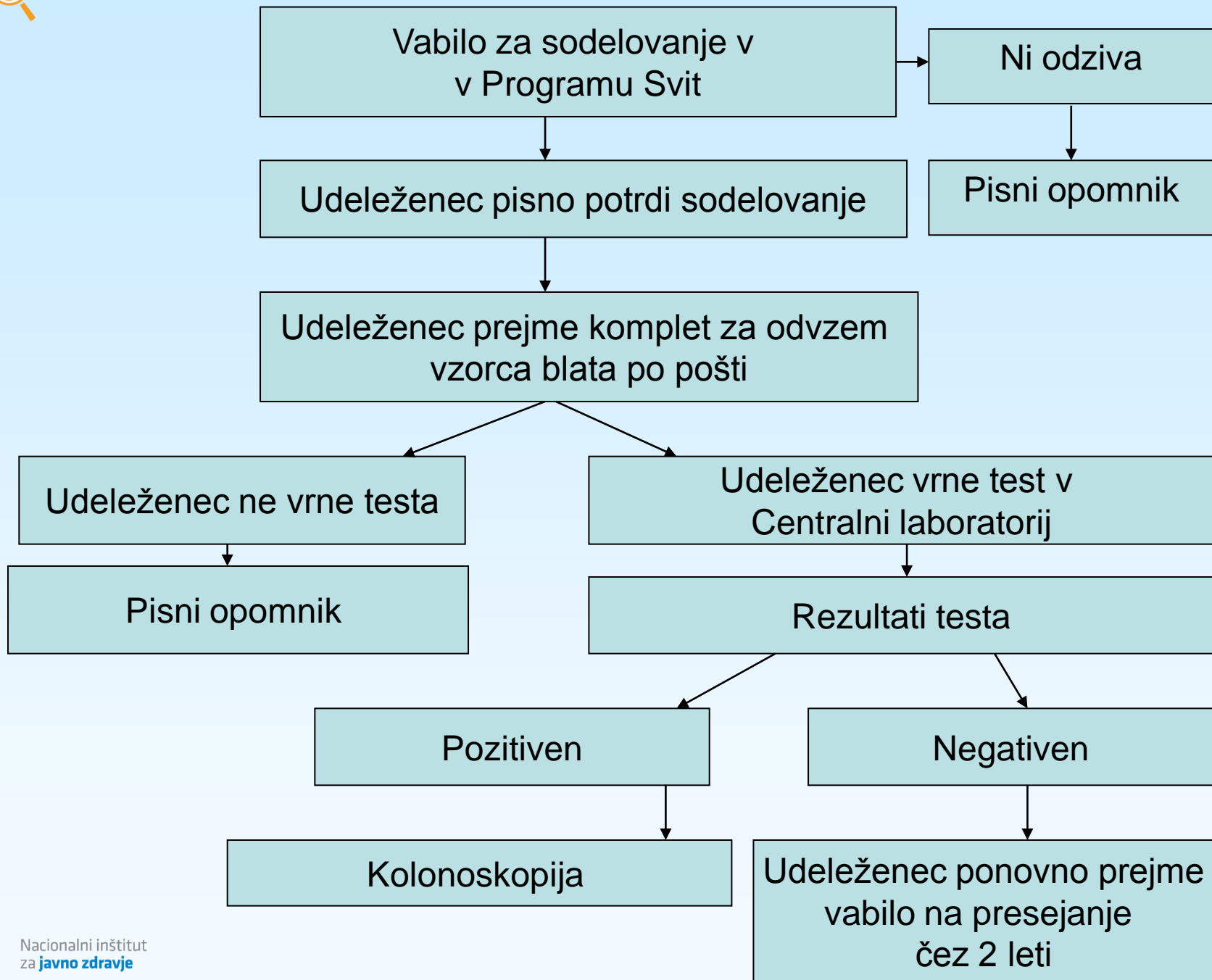
- Organiziran program zgodnjega odkrivanja raka debelega črevesja in danke in predrakavih sprememb v Sloveniji (Poglavja 1,2,3)
- Organizacija endoskopske dejavnosti, kontrola kvalitete, zdravljenje bolnikov z rakom in predrakavimi spremembami, nadaljne spremljanje (Poglavja 4,5,7,8)
- Histopatologija, standardi, organizacija, kontrola kvalitete (poglavje 6)
- Komuniciranje (Poglavje 9)

Presejalni program SVIT

- Cilj populacijskega presejanja je odkriti bolezen v zgodnji fazi, ko rakave spremembe še niso klinično izražene in je zdravljenje zato bolj učinkovito kot v primeru, ko se bolezen odkrije zaradi prisotnih simptomov. S presejanjem tudi iščemo in odstranjujemo predrakave spremembe.
- S populacijskim presejanjem zdravo populacija testiramo na prisotnost prikrite bolezni.

Organizirano presejanje

- opredelitev ciljne populacije
- vključevanje za presejanje primernih oseb
- pošiljanje kompletov za odvzem blata
- obveščanje o rezultatih presejalnih testov
- napotovanje oseb s pozitivnim izvidom presejalnega testa na diagnostične postopke in zdravljenje,
- spremljanje in ovrednotenje celotnega presejalnega programa.

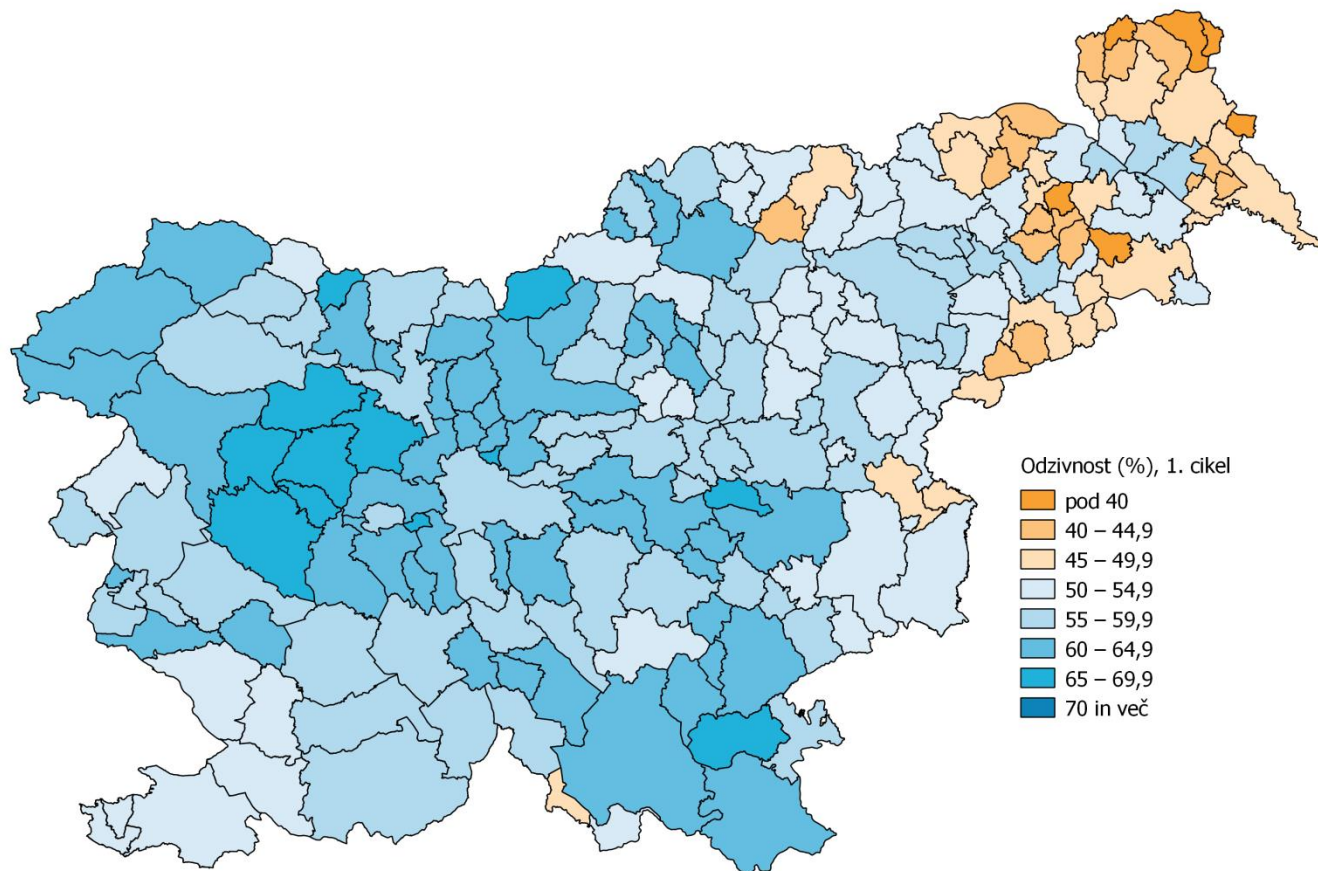

Vabljenje v Program Svit, 1. presejalni krog

	Moški		Ženske		Skupaj	
	število	delež	število	delež	število	delež
Poslana prva vabila	267.197	95,5%	269.512	95,8%	536.709	95,4%
Vročena prva vabila	264.600	99,0%	268.440	99,6%	533.040	99,3%
Odzivnost (oseba je vrnila podpisano izjava o sodelovanju v programu)	139.099	52,6%	164.244	61,2%	303.343	56,9%
Oseba ima izključitveni kriterij	18.061	13,0%	19.965	12,2%	38.017	12,5%
Oseba ne želi sodelovati	551	0,2%	803	0,3%	1.354	0,3%
Osebe, ki so jim bili poslani kompleti testerjev	121.036	87,0%	144.283	87,8%	265.319	87,5%
Presejane osebe	110.446	44,8%	136.470	54,9%	246.916	49,9%
- oseba je vrnila komplet testerjev primerne za analizo	109.888	99,5%	135.826	99,5%	245.714	99,5%
• pozitiven test	8.545	7,8%	6.765	5,0%	15.310	6,2%
• negativen test	101.343	92,2%	129.061	95,0%	230.404	93,8%
- oseba je vrnila samo komplet testerjev neprimerne za analizo	558	0,5%	644	0,5%	1.202	0,5%

Odzivnost po očinah -1. krog

(April 2009 – Marec 2011)

Strukturni, logistični in organizacijski indikatorji programa

No.	INDIKATOR	SPREJEMLJIVO	ŽELJENO	1. krog	2. krog	3. krog
1	Pokritost s povabili	95%	≥ 95%	99,3%	99,6%	99,6%
2	Odzivnost na poslana vabila	≥ 45%	≥ 75%	56,9%	57,8%	58,0%
3	Delež oseb, ki ne vrne FIT test	< 10%	< 5%	6,9%	5,2%	
4	Čas med prejemanjem FIT testa in izdajo vzorca	> 90% v 15 dneh	/	100,0%	100,0%	
5	Napotitev na kolonoskopijo ob pozitivnem FIT testu	90%	> 95%	92,4%	93,2%	92,3%
6	Čas med napotitvijo in izvedeno kolonoskopijo	> 90% v 31 dneh	> 95% v 31 dneh	68,0%	74,7%	
7	Delež oseb z opravljeno kolonoskopijo	> 85%	> 90%	98,4%	98,9%	95,9%
8	Čas med prejemanjem vzorcev in izvidom histologije		Izvid napisan v 5 dnevih > 95% Vpis v informacijski sistem > 98% v 10 delovnih dneh			
9	Čas od diagnoze rak do začetka dokončnega zdravljenja	> 90% v 31 dneh	> 95% v 31 dneh	51,1%		

Organizacija programa - gastroenterologija

- Zahteve glede prostorov in opreme
- Endoskopsko znanje stopnje 3, 4
- Redno izobraževanje v okviru programa SVIT
- Priprava preiskovanca na kolonoskopijo
- Redna kontrola kvalitete in poprava ugotovljenih pomanjkljivosti

Organizacija programa - gastroenterologija

- Odstranjevanje rakavih in predrakavih sprememb
- Prijava možnih zapletov
- Konzilij SVIT programa
- Priprava bolnikov na operativni poseg
- Kontrola bolnikov z odkritimi lezijami

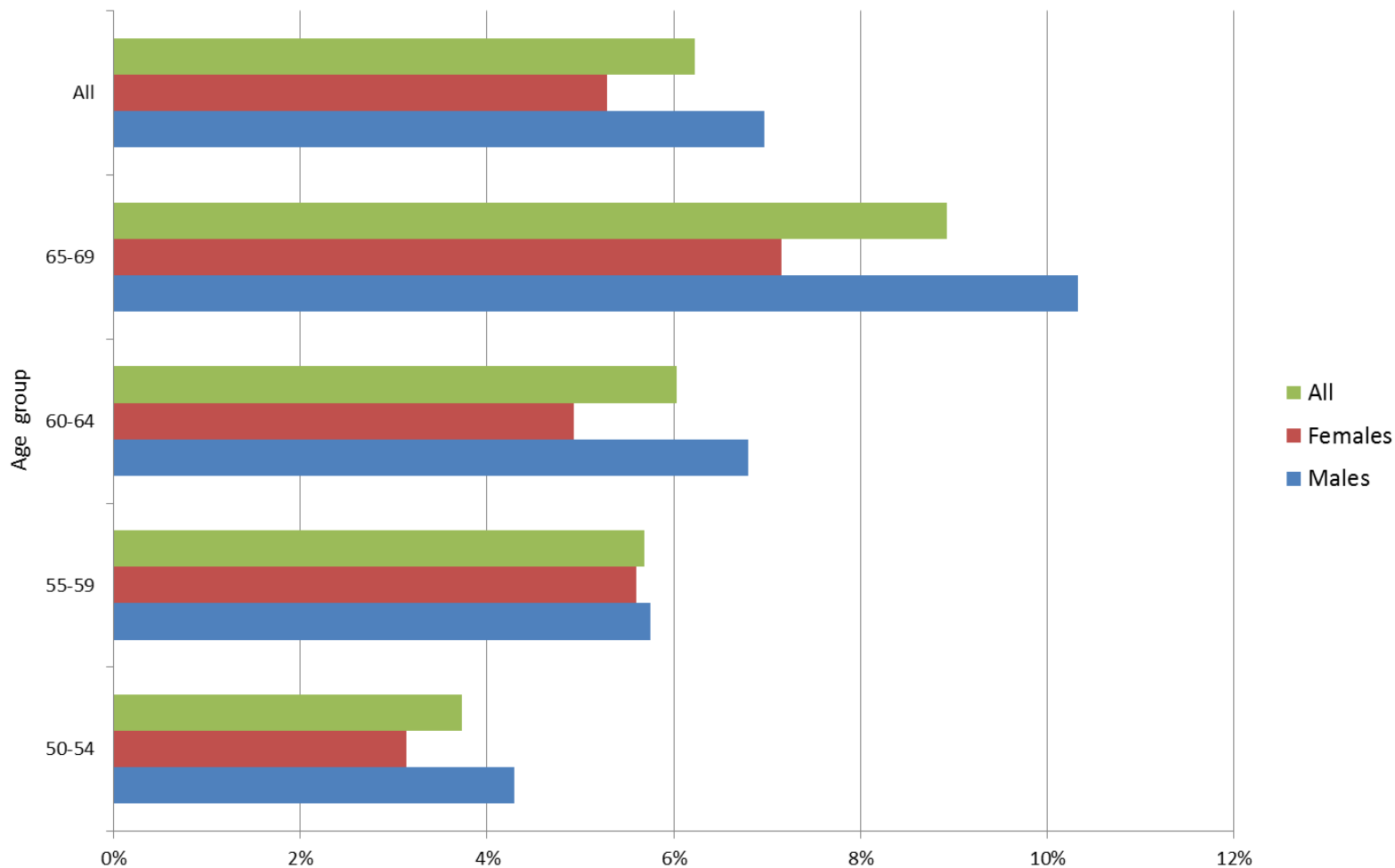
Kolonoskopije, 1. presejalni krog

		Totalna	Delna	Skupaj
Spol	moški	7.839 (98,2%)	141 (1,8%)	7.980 (100,0%)
	ženske	6.125 (97,2%)	174 (2,8%)	6.299 (100,0%)
Starost	50 - 54	3.624 (98,1%)	70 (1,9%)	3.694 (100,0%)
	55 - 59	3.140 (97,8%)	72 (2,2%)	3.212 (100,0%)
	60 - 64	4.125 (97,9%)	88 (2,1%)	4.213 (100,0%)
	65 +	3.075 (97,3%)	85 (2,7%)	3.160 (100,0%)
Skupaj		13.964 (97,8%)	315 (2,2%)	14.279 (100,0%)

Za 3 kolonoskopije ni podatka o doseženem segmentu.

23 kolonoskopskih centrov, 55 endoskopistov najmanj 3 nivo

RAK - po starostnih skupinah in po spolu

Klinično diagnostični indikatorji programa

Štev.	INDIKATOR	SPREJEMLJIVO	ŽELJENO	1. krog	2. krog	3. krog
10	Neustrezno izpolnjen FIT test	< 3%	< 1%	0,5%	0,3%	
11	Pozitiven FIT test	/	/	6,2%	6,0%	5,9%
12	Narejena kolonoskopija po pozitivnem FIT testu	/	> 85%	90,9%	92,2%	88,7%
13	Narejena totalna kolonoskopija	> 90%	≥ 95%	98,2%	98,8%	
14	Stopnja neoplazije visoke stopnje	< 10%	/	14,5%	6,6%	
15	Delež odkritih rakov, ki ne potrebujejo operativno zdravljenje	/	/	22,8%		
16	Delež bolnikov z adenomom napotenih na kirurgijo	/	/	2,4%		
17	Delež bolnikov z opravljenim kirurškim posegom	> 90%	> 95%	81,7%		
18	Pozitivna napovedna vrednost kolonoskopije za odkritje adenoma/napredovalega adenoma/ rak		Rak: Napredovali adenom:	6,2% 37,1%		
19	Delež zapletov po kolonoskopiji		< 0,5% diagnostična kolonoskopija < 2,5% terapeutska kolonoskopija < 1/1000 perforaci, ki potrebujejo kirurgijo < 1/1000 itakojšnjih / odloženih krvavitev, ki potrebujejo kirurgijo			
20	30-dnevna smrtnost		0			

Zgodnji indikatorji vpliva

Šte v.	INDIKATOR	SPREJEMLJIVO	ŽELJENO	1. krog	2. krog	3. krog
21	Delež presejanih oseb	> 45%	> 65%	49,9%	52,8%	53,1%
22	Delež oseb z najdbami : adenom / napredovali adenom / rak	Rak : > 2,0 ‰ prvi krog, > 1,0 ‰ naslednji krog Napredovali adenom: > 7,5 ‰ prvi krog > 5,0 ‰ sledeči krog	rak: > 2,5 ‰ prvi krog, > 1,5 ‰ sledeči krog napredovali adenom: > 10 ‰ prvi krog, > 7,5 ‰ sledeči krog	0,35% 2,1%		
23	Stadij odkritih rakov	V stadiju 3 ali več < 30%	V stadiju 3 ali več < 20%	29,30%		
24	Intervalni rak	/	/			

Histopatologija v presejalnem programu

- Klasifikacija lezij v sekvenci adenom- karcinom
- Določanje stopnje neoplazije
- Polipoidni sindromi
- Rak pT1 in dejavniki tveganja za razsoj
- Kazalniki kakovosti

Komunikacija

- Komunikacije z javnostmi
- Komunikacijska sredstva
- Obveščanje o programu SVIT
- Klicni center programa SVIT
- Krizno komuniciranje

Ne bojmo se sveta tam znotraj

